

lijk in de voorstelling zelf te kennen geven dat allusies, thema's en personages niet ter zake zijn? Hoe dan ook, de verhalen die aan bod komen zijn uit het leven gegrepen, banaal, en gaan over vogels of over supermarkten. De aanwezigheid van het narratieve element wordt keer op keer gerelativeerd: geen enkel verhaal wordt afgemaakt. De adem raakt op. Een ander blaast hard op zijn micro; het verhaal wordt verstoord.

Rustpunten

What the body does not remember bezit als voorstelling weinig of geen overkoepelende eenheid. Van mooi afgeronde, losstaande fragmenten is veel minder sprake in *Les porteuses...*: die voorstelling kent een begin en een einde, en wordt gedirigeerd door een interne compositiologica. Mooi is hoe er toch wiggen worden gedreven in het heftige ritme, de kracht, de absolute bewegingsdrang. Compenserende beelden. Stilleven, even. Rustpunten. De rare vogel, omgekeerd hangend aan zijn stok. De danser, bovenop een houten toren: pijlrecht voor zich uitstarend, of liggend, ineengedoken, foetushouding. Eenzaten die even niet meer participeren aan de drukte van

af- en opbouwen, vallen en opvangen, springen en rennen. Zo is er ook de rituele, bijna mythische handeling van het meisje dat haar lange blonde haren bevochtigt, wast, en uitwringt boven een hete plaat. We horen waterdruppels sissend oplossen in hitte, we zien stoom. We zien ook hoe een ijsblok langzaam smelt, tot hij door een danser aan brokken wordt geslagen en er een herenhemd tevoorschijn komt. Verkleumd en vochtig wordt het op een kapstok boven de scène gehangen, en vindt het even later zijn bestemming bij één van de dansers.

De ijsklomp als rustpunt, onbeweeglijk als een steen. Het druppelende water. De lucht waarin sprongen worden gemaakt, waarin dansers zweven en vallen. Er is ook het vuur: in de donkere wordt een lopend vuurtje aangelegd, een spoor van danser naar danser. Meer dan gevaar is dit vuur, hoewel iedereen er zich bijna de handen aan brandt, rustgevend, stil, intiem. Vandekeybus gebruikt reële bronnen, oerbronnen, drie oerelementen als een spoor door de voorstelling. Het is schraal, puur materiaal, zoals ook het lichaam alleen naar zichzelf verwijst, alleen met zijn fysiek aanwezig is; zoals de decors bestaan uit forse boomstammen of hout op de grond; zoals ook de gebruikte muziek, de ge-

luiden, ontstaan uit reële bronnen - hout, metaal, steen.

Met de muziek zijn we aan een essentieel aspect van Vandekeybus oeuvre gekomen: muziek is namelijk geen gegeven vooraf, maar wordt door de componist Thierry De Mey parallel met de bewegingen gecreëerd. Eerder dan intuïtief-sfeerscheppend, fungeert de muziek als structurerend element. Stiltes worden zorgvuldig uitgebalanceerd, instrumenten worden geselecteerd in functie van de aard van de bewegingen. Terwijl een mensenketting decors af- en opbouwt, horen we een muzikale ketting, met variaties in ritme en aantal. Glijden en vallen worden begeleid door glijdende violen. Percussie creëert staccato ritmes en bewegingen zijn abrupt en onaf. *"Le degré zéro du rythme, n'est-ce pas un danseur qui saute?"* (Thierry De Mey). Bewegings- en muziekvocabularium als input voor, als antwoord op elkaar.

De dialectiek tussen muziek en choreografie wordt in de derde produktie, *The weight of a hand*, letterlijk gevisualiseerd doordat muzikanten deel uitmaken van het scènebeeld. Overal duiken ze op: opzij van of achter het podium, alleen, met enkelen of in ensemblevorm. De voorstelling zet in met die prachtige monotone klarinettoon, een ademstoot van Peter Vermeersch, in het midden van de ruimte. Voor mij is het één van de meest noodzakelijke, meest ontroerende momenten in het oeuvre van Vandekeybus.

Wat verder *The weight of a hand* betreft kan ik alleen maar terugverwijzen naar wat ik hoger schreef.

La jouissance

Drie keer dezelfde voorstelling, en toch drie keer boeiend, heftig; een kijkervaring. Vandekeybus'- en De Mey's - afwijzing van bestaande codes, het verbannen centrum, is voelbaar op alle vlak: liefde is agressie, lichamen verliezen hun evenwicht, decors worden afgebroken, verhalen blijven onaf, personages hebben geen vaste kern. Als kijker verlies je elke oriëntatie, je raakt van slag, je vindt geen ankerpunt. Het genot daarvan, zowel voor danser als voor toeschouwer: het genot een lichaam te zijn in vrije val.

Sigrid Bousset

The weight of a hand
(Wim Vandekeybus)
Foto Octavio Iturbe

